

1522 - Miljoenenfout schenkbelasting kan worden hersteld

Hoge Raad, 11 augustus 2017, 16/04838

Art. 16 lid 2 onderdeel c AWR

V-N Vandaag 2017/1905

ECLI:NL:HR:2017:1629

ECLI:NL:GHAMS:2016:3757

Hof Amsterdam oordeelt in hoger beroep dat sprake is van een bij de (primitieve) aanslagregeling gemaakte fout in de zin van art. 16-2-c AWR, zodat navordering mogelijk is. De Hoge Raad oordeelt dat de middelen of klachten niet tot cassatie kunnen leiden (art. 81 Wet RO).

Belanghebbende, mevrouw X1, ontvangt een schenking van haar moeder. Begin 2013 ontvangt de inspecteur de papieren aangifte schenkbelasting. Hierin staat de schenking van € 37.713.473 met een verschuldigd bedrag van € 7.530.117. Bij het invoeren van de gegevens in het geautomatiseerde systeem van de Belastingdienst is door een administratief medewerker als verkrijging abusievelijk € 37.713 ingevoerd. Dit leidt tot een aanslag van € 3.268. Op het aanslagbiljet staat "Deze definitieve aanslag is vastgesteld overeenkomstig de aangifte". In geschil is of terecht een navorderingsaanslag is opgelegd. Rechtbank Noord-Holland stelt de inspecteur in het gelijk. X1 gaat in hoger beroep.

Hof Amsterdam (MK IV, 23 augustus 2016, 16/00012, V-N 2016/54.1.1) oordeelt dat sprake is van een bij de (primitieve) aanslagregeling gemaakte fout in de zin van art. 16-2-c AWR, zodat navordering mogelijk is. Onder fout in die zin moet namelijk worden verstaan: elke misslag die bij de Belastingdienst optreedt waardoor de belastingschuld op een te laag bedrag is vastgesteld (HR 27 juni 2014, nr. 14/00350, V-N 2014/34.11). Het is volstrekt onaannemelijk dat de bewuste medewerker heeft willen afwijken van hetgeen in de aangifte stond vermeld of dat deze handeling is terug te voeren op een beoordelingsfout van de inspecteur. De fout was voor X1 ook redelijkerwijs kenbaar. De te weinig geheven belasting was namelijk ten minste 30% van de wettelijk verschuldigde belasting. Het beroep van X1 is ongegrond.

De Hoge Raad oordeelt dat de middelen of klachten niet tot cassatie kunnen leiden (art. 81 Wet RO).

Zie ook:

V-N 2017/34.11

Wenk:

- Het begrip 'fout' is neutraal en ruim. Er moet onder worden volstaan: elke misslag die bij de Belastingdienst optreedt in verband met de aanslagregeling, zoals schrijf-, reken-, overname- en intoetsfouten, maar ook andere fouten zoals "fouten ten gevolge van de geautomatiseerde verwerking van aangiften", indien de belastingschuld daardoor op een te laag bedrag is vastgesteld.
- Meer dan bij de oorzaak van de onjuiste vaststelling van de belastingaanslag – de fout – wordt in art. 16, lid 2, onderdeel c AWR aangesloten bij de kenbaarheid voor de belastingplichtige van deze onjuistheid. De belastingplichtige moet als het ware in één oogopslag hebben kunnen zien dat de belastingaanslag niet juist is. In zo'n geval kan een belastingplichtige aan de onjuiste belastingaanslag geen rechtszekerheid ontnemen.
- De onjuistheid moet voortvloeien uit een fout. Dit omvat dus niet de gevallen waarin de aanslag onjuist is vastgesteld als gevolg van een verwijtbaar onjuist inzicht van de inspecteur in de feiten of in het recht.
- Zo'n beoordelingsfout kan niet met een navorderingsaanslag worden hersteld, ook niet inzien zij voor de belastingplichtige kenbaar was.
- Er was in deze casus geen sprake van een beoordelingsfout van de inspecteur, maar van een vergissing omdat bij het handmatig overnemen en invoeren van gegevens uit de aangifte fouten zijn gemaakt. Herstel van die fout via een navorderingsaanslag is toegestaan. Daaraan doet niet af dat de fout mogelijk voorkomen had kunnen worden door bijvoorbeeld (meer) inzet van ICT middelen, een controle achteraf of door te werken met het 'vierogenprincipe'.
- Een fout is in elk geval redelijkerwijs kenbaar, indien de te weinig geheven belasting ten minste 30 procent bedraagt van de verschuldigde belasting. Tegenbewijs is niet mogelijk.
- De Belastingdienst dient zorgvuldig te handelen. De belastingplichtige mag erop vertrouwen dat de Belastingdienst zorgvuldig handelt en kan in voorkomende gevallen de Belastingdienst daaraan houden. Het is derhalve geen vrijbrief voor de Belastingdienst om 'slordig' te handelen.

Drs. P.A. Schut RB (Schut & Bruggink Estate Planners te Haarlem)